

Î N C H E I E R E

05 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către reprezentantul Lidiei Rotaru, Silviei Ababii și al Gabrielei Dinu, avocatul Elisaveta Caragia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Lidiei Rotaru, Silviei Ababii și a Gabrielei Dinu împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenienți accesorii Pretura Ciocana municipiul Chișinău și Oficiul cadastral teritorial Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către avocatul Elisaveta Caragia în interesele Lidiei Rotaru, Silviei Ababii și ale Gabrielei Dinu și menținută hotărârea Judecătoriei Ciocana municipiul Chișinău din 02 aprilie 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 05 decembrie 2014, Lidia Rotaru, Silvia Ababii și Gabriela Dinu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului municipal Chișinău, intervenienți accesorii Pretura Ciocana mun. Chișinău și OCT Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantele au indicat că, locuiesc împreună cu membrii familiilor sale, Igor Ababii, Anton Dinu și copiii Marius Ababii, Gabriele Dinu și Daniele Dinu, în total 8 persoane, într-un apartament cu suprafața totală de 51 m. p., dintre care suprafața locativă constituie 37,9 m.p., din str. Budești,31, mun. Chișinău, deținut în proprietate în baza certificatelor de moștenire.

Menționează că, Lidia Rotaru și fiicele sale, Silvia Ababii și Gabriela Dinu se află la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor de trai la Pretura Ciocana mun. Chișinău încă din anul 1984, Lidia Rotaru la acel moment fiind mama a trei copii.

Afirmă că, până în prezent nu li-au fost îmbunătățite condițiile de trai, iar în rândul de stat „Familii cu mulți copii”, Lidia Rotaru este înregistrată cu nr.50.

Susțin că, la data de 10 aprilie 2013, au înaintat la Consiliul municipal Chișinău cerere prealabilă, prin care au solicitat atribuirea în proprietate, în

vederea îmbunătățirii condițiilor de trai, spațiu locativ cu suprafața de 21,8 m.p., amplasat pe str. Budești,31, ap. 2, mun. Chișinău, care aparține statului și nici o persoană nu are înregistrat vreun drept asupra lui, motiv pentru care se consideră îndreptățite de a înainta o astfel de solicitare.

Relevă că, în cererea prealabilă au mai invocate că, acest spațiu locativ este alăturat apartamentului, în care locuiesc, au un perete comun, iar starea tehnică a acestuia este deplorabilă din motiv că, nu este folosit și gestionat de nimeni o perioadă foarte lungă de timp, fapt ce face imposibil de a repara capital apartamentul, ce le aparține.

Mai relevă că, în anul 2006, Comisia pentru examinarea tehnică și sanitară a fondului locativ a inspectat locuința deținută în proprietate de către ele și au stabilit că, spațiul locative, în care locuiesc cu ceilalți membri ai familiei, necesită o reamenajare și reparație capitală, iar membrii familiilor, ce locuiesc la adresa dată, au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de trai.

Menționează că, în baza cererii lor, în anul 2013, locuința lor a fost din nou supusă examinării tehnice și sanitare, fiind întocmit un proces-verbal la fața locului, prin care comisia a concluzionat că, locuința lor se consideră posibilă de exploatat doar după efectuarea reparației capitale.

Afirmă că, prin răspunsul Direcției generale locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău nr. 822/13 din 09 august 2013 au fost informate despre faptul că, spațiul locativ solicitat - apartamentul nr. 2 din str. Budești,31-33 constituie proprietate municipală, iar Primăria mun. Chișinău, în calitate de proprietar, a fost obligat prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 16 noiembrie 2012 să execute lucrări de reparație capitală a acestui spațiu pentru administrarea eficientă și corectă a acestui bun, astfel, urmează să fie efectuate lucrările de reamenajare în scopul creării accesului în această încăpere și de a fi repartizat conform legislației.

Susțin că, spațiul locativ – apartamentul nr. 2 din str. Budești,31, mun.Chișinău nu are ieșire direct la stradă, ci în curtea imobilului, pe care ele îl dețin la moment.

Relevă că, refuzul Direcției generale locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău este neîntemeiat, deoarece Lidia Rotaru și membrii familiei sale întrunesc mai multe condiții pentru a fi considerați cetățeni ce au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de trai, temeuri prevăzute în art. 30 pct.1), 4) și 5) din Codul cu privire la locuințe și, anume, fiecare membru este asigurat cu spațiu locative sub norma stabilită de lege, dat fiind că, locuiesc 8 persoane într-un apartament cu suprafața de 51 m.p., dintre care suprafața locative constituie 37,9 m.p.; condițiile în care locuiesc nu corespund condițiilor sanitare și tehnice stabilite de lege, iar într-o singură cameră locuiesc câte două sau mai multe familii.

Invocă că, prin atribuirea imobilului nr. 2 din str. Budești,31, mun.Chișinău, Consiliul municipal Chișinău ar satisface cererea de îmbunătățire a condițiilor de trai pentru trei familii.

Mai invocă că, ele au solicitat atribuirea acestui spațiu locativ în starea în care se află la moment, obligându-se să efectueze lucrări de reparație din cont propriu, fapt ce ar scuti statul de suportarea cheltuielilor de reparație capitală a

spațiului, pe care a fost obligat să-l repare conform hotărârii Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 16 noiembrie 2012.

Suștin că, au prezentat Direcției generale locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău toate actele necesare, au comunicat și explicat imposibilitatea prezentării anumitor acte, însă prin răspunsul Direcției generale locativ-comunale și amenajare a Consiliului municipal Chișinău din 07 noiembrie 2014 li-a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de atribuire a spațiului locativ solicitat pe motiv că, persoanele solicitate și membrii familiilor acestora sunt asigurați cu spațiu locativ suficient.

Solicită obligarea Consiliului municipal Chișinău de a le atribui spațiu locativ cu suprafața de 21,8 m.p. din str. Budești,31, ap. 2, mun. Chișinău pentru îmbunătățirea condițiilor de trai.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 02 aprilie 2015 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, reclamantele se află la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor de locuit în cadrul Preturii Centru mun. Chișinău, în rândul persoanelor cu mulți copii, fiind atestat cu numărul de succesiune 50, iar respectarea ordinii de succesiune este o condiție obligatorie, având drept scop echitatea și protejarea drepturilor tuturor cetățenilor, astfel, în cazul în care reclamantelor li se va acorda spațiul locativ în afara rândului de succesiune, s-ar încălca drepturile altor cetățeni aflați pe liste, aplicând în acest sens art. 37 din Codul cu privire la locuințe.

De asemenea, prima instanță a reținut că, în imobilul din str. Budești,31, mun. Chișinău sunt înregistrate cu viză de domiciliu doar 4 persoane: Lidia Rotaru, fiicele Silvia Ababii și Gabriela Dinu (Rotaru) și nepotul Marius Ababii, iar ginerii Lidiei Rotaru, Igor Ababii și Anton Dinu nu dispun de viză de domiciliu în acest imobil, Igor Ababii dispunând de viză de domiciliu în or. Durlești, str. Cartușa,38, iar Anton Dinu - în România, județul Galați, s. Piscu.

În afară de aceasta, prima instanță a mai reiterat că, actele solicitate de către Direcția generală locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău prin scrisorile din 18 ianuarie 2014 și din 25 aprilie 2014, nu au fost prezentate de către reclamante, precum și nu a fost prezentată informația cu privire la deținerea în proprietate privată a imobilelor pe numele lui Anton Dinu, informație solicitată prin scrisoarea din 06 decembrie 2013.

Totodată, prima instanță a mai reținut că, conform planului geometric, eliberat de OCT Chișinău la 31 octombrie 2013, apartamentul nr. 31 din str. Budești,31, mun. Chișinău a fost reamenajat neautorizat, constituit din 3 camere, la moment are suprafața totală de 58,5 m.p. și suprafața locativă de 37,1 m.p.

În aceste circumstanțe, prima instanță a concluzionat că, reclamantele nu au demonstrat existența dreptului acestora la îmbunătățirea condițiilor locative și nici dreptul lor asupra spațiului locativ solicitat, deoarece acestea dispun de spațiu locativ necesar conform normelor locative în vigoare, aplicând în acest sens pct.16 din Regulamentul privind ordinea de acordare a încăperilor de locuit și art.42 din Codul cu privire la locuințe.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2016 a fost respins apelul declarant de către avocatul Elisaveta Caragia în interesele Lidiei Rotaru, Silviei Ababii și ale Gabrielei Dinu și menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 08 august 2016, reprezentantul Lidiei Rotaru, Silviei Ababii și al Gabrielei Dinu, avocatul Elisaveta Caragia a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, hotărârile judecătorești sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece instanțele judecătorești, la examinarea cauzei, nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, au interpretat în mod eronat legea și a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

Menționează că, într-un apartament cu suprafața totală de 51 m.p., dintre care 37,9 mp este suprafața locativă, locuiesc recurentele împreună cu membrii familiei lor, în total 8 persoane (Lidia Rotaru, Silvia Ababii, Igor Ababii și Marius Ababii, Gabriela Dinu, Anton Dinu și copii lor Gabriele Dinu și Daniele Dinu) iar instanțele de judecată, dând apreciere doar cărții de imobil pe spațiul locativ din str. Budești,31, mun. Chișinău, precum și fișelor de însoțire a buletinelor prezentate, au stabilit că, componența familiei Lidiei Rotaru este constituită din 4 persoane.

Sușține că, instanțele de judecată eronat au apreciat numărul de persoane domiciliat la adresa recurentelor, deoarece s-au bazat doar pe cartea de imobil, care la momentul actual nu se mai perfectează și pe copiile buletinelor de identitate, în care nu sunt indicați ambii copii ai Gabrielei Dinu, fără a fi luate în considerație ca probe: certificatele de naștere a copiilor Gabrielei Dinu, în care sunt indicați ambii părinți; certificatul eliberat de Pretura Ciocana mun. Chișinău din 29 mai 2015, în care sunt indicați 6 membri ai familie din cei 8, care locuiesc de fapt, nefiind incluși în această listă ginerii Igor Ababii și Anton Dinu; procesul-verbal al Comisiei pentru examinarea tehnică și sanitară a fondului locativ din 07 februarie 2006, prin care s-a constatat că, la acel moment, în apartamentul recurentelor aveau viză de domiciliu 5 persoane, dar de fapt locuiau 7 persoane.

Afirmă că, familia recurentelor este formată din 8 membri, dintre care 3 membri sunt minori.

Relevă că, Direcției generale locativ-comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău i-au fost prezentate toate actele necesare în confirmarea circumstanțelor invocate și, anume, actele de stare civilă ale solicitantelor, precum și ale membrilor familiilor acestora (copiile buletinelor membrilor familiei maturi, certificatele de căsătorie, certificatele de naștere ale membrilor minori), certificatul eliberat de Pretura Ciocana mun. Chișinău, prin care se confirmă că, Lidia Rotaru și fiicele sale se află la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor de trai cu nr. 50 în rîndul de stat „Familii cu mulți copii”; certificatele eliberate de ÎS „Cadastru”, ce atestă că, apartamentul deținut de recurente în temeiul certificatelor de moștenire are suprafața totală de 51 m.p., dintre care 37,9 m.p. este suprafața locativă; certificatul, prin care se confirmă că, Igor Ababii nu

deține nici un imobil pe teritoriul Republicii Moldova; procesul-verbal cu privire la examinarea stării tehnice și sanitare a casei de locuit din 05 septembrie 2013; procesul-verbal din 07 februarie 2006 al Comisiei pentru examinarea tehnică și sanitară a fondului locativ, prin care, la fel, se atestă că, în spațiu locativ au viza de reședință 5 persoane, dar locuiesc de fapt 7, precum și faptul că, spațiu locativ necesită o reamenajare și reparație capitală, iar familiile, ce locuiesc în el, au nevoie de îmbunătățirea condițiilor de trai.

Mai relevă că, prin răspunsul Preturii Ciocana mun. Chișinău nr. 01-31/654 din 11 septembrie 2013 se confirmă că, spațiul solicitat de recurente nu are acces direct în stradă sau în curte, iar Pretura Ciocana mun. Chișinău nu are nici o obiecție ca această încăpere, proprietate municipală, să fie repartizată familiilor recurentelor pentru îmbunătățirea condițiilor de trai.

Invocă că, instanțele de judecată eronat au considerat că, aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului RM nr. 405 din 25 noiembrie 1987 privind ordinea de acordare a încăperilor de locuit este una imperativă, care prin satisfacerea cererii recurentelor ar fi încălcată, or, conform art. 49 din Codul cu privire la locuințe, dacă în apartamentul, în care locuiesc doi și mai mulți chiriași, s-a eliberat o cameră, ce nu este izolată de o altă încăpere de locuit, ea i se transmite chiriașului, care ocupă încăperea alăturată.

Astfel, consideră că, în situația în care spațiul solicitat nu este izolat de o altă încăpere de locuit, nici nu poate fi atribuit separat altor persoane.

Relevă că, nu a prezentat, la solicitarea intimatului, cartea de imobil de pe adresa or. Durlleşti, str. Cartușa,38 și contractul de vânzare-cumpărare pe acest imobil în original, deoarece aceste acte aparțin unor terțe persoane, respective, nu dețin nici copii de pe ele, iar faptul că, Igor Ababii are domiciliu pe această adresă nu semnifică că, ar deține și vreun drept asupra imobilului.

Sușține că, de fapt, Igor Ababii locuiește împreună cu soția sa, Silvia Ababii și fiul Marius Ababii în apartamentul nr. 31 din str. Budești,31, mun.Chișinău, iar faptul că, nu deține careva imobile pe teritoriul țării este confirmat prin certificatul eliberat de ÎS „Cadastru”.

Afirmă că, nu are nici o legătură prezentarea legalizată a replanificărilor efectuate din apartamentul nr. 31 din str. Budești,31 cu dreptul recurentelor de a solicita îmbunătățirea condițiilor de trai, deoarece aceste replanificări au fost efectuate pentru lărgirea spațiului locativ pe o perioadă scurtă de timp, pînă la soluționarea problemei cu privire la îmbunătățirea condițiilor lor de trai.

Menționează că, instanțele de judecată greșit au concluzionat că, recurentele nu au prezentat dovada existenței dreptului la îmbunătățirea condițiilor de trai, fapt care a fost stabilit prin procesele-verbale ale comisiei pentru examinarea tehnică și sanitară a fondului locativ.

Mai invocă că, instanța de apel a depășit competența și limitele judecării cererii de apel, soluționând problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces, prin invocarea ca motiv de respingere a cererii faptul că, ar mai exista o cerere din partea altei persoane, Valentina Oleinic, care ar putea întruni condițiile de atribuire a spațiului solicitat, argument care nu a fost folosit de către intimat nici la faza prealabilă, nici la judecarea cauzei și nici nu au fost prezentate în acest sens vreo probă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost declarat în termen, or, din materialele cauzei rezultă că, recurențele au recepționat copia deciziei instanței de apel la data de 23 iunie 2016 (f. d. 172), iar cererea de recurs a fost depusă de către reprezentantul acestora la data de 08 august 2016 (f. d. 161).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către reprezentantul Lidiei Rotaru, Silviei Ababii și al Gabrielei Dinu, avocatul Elisaveta Caragia nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către reprezentantul Lidiei Rotaru, Silviei Ababii și al Gabrielei Dinu, avocatul Elisaveta Caragia, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul reprezentantului Lidiei Rotaru, Silviei Ababii și al Gabrielei Dinu, avocatul Elisaveta Caragia ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul reprezentantului Lidiei Rotaru, Silviei Ababii și al Gabrielei Dinu, avocatul Elisaveta Caragia se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic